

Контроль і ревізія матеріальних запасів

1. Завдання, джерела, нормативно-правові акти і послідовність проведення ревізії запасів
2. Перевірка стану складського господарства, обліку і збереженості запасів
3. Особливості проведення інвентаризації окремих видів запасів (с.127-132)
4. Порядок визначення природних втрат (с.133 -136)
  1. Перевірка повноти оприбуткування та витрачання продукції сільськогосподарського виробництва
  2. Контроль за рухом запасів і МШП

Контроль і ревізія матеріальних запасів

- 1. Завдання, джерела, нормативно-правові акти і послідовність проведення ревізії запасів**
- 2. Перевірка стану складського господарства, обліку і збереженості запасів**
- 3. Особливості проведення інвентаризації окремих видів запасів**

Контроль і ревізія матеріальних запасів

4. Порядок визначення природних втрат (с.133 -136)
5. Перевірка повноти оприбуткування та витрачання продукції сільськогосподарського виробництва
6. Контроль за рухом запасів і МЦП

Джерела інформації

**Мамаєва О.О –
с. 122 -145**

1. Завдання, джерела, нормативно-правові акти і послідовність проведення ревізії запасів

Завдання контролю запасів

- ❖ контроль за станом зберігання
- ❖ контроль операцій надходження
- ❖ контроль операцій витрачання
- ❖ контроль повноти та якості
проведення інвентаризації
- ❖ перевірка стану обліку

Джерела контролю запасів

- первинні документи надходження і списання запасів**
- затверджені норми списання насіння, палива**
- матеріали інвентаризації запасів**
- книги складського обліку**
- реєстри обліку за рахунками 26, 27, 20, 25, 28, 22**

Нормативні акти контролю запасів

Назва	Затверджено
1. П(С)БО 9 «Запаси»	20.10.99р. № 246
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів	10.01.07р. № 2
3. <u>Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань</u>	2.09.14р. № 879
4. Порядок визначення розміру збитків від нестачі (псування)	7.12.11р. № 116
5. Методичні рекомендації щодо застосування форм первинних документів обліку запасів	21.12.07р. № 929
6. Нормативи виходу і втрат сільськогосподарської продукції при переробці, збереженні і транспортуванні	

Послідовність проведення ревізії запасів

Обстеження місць зберігання

Проведення контрольних інвентаризацій

Аналіз використання запасів

Документальна перевірка операцій надходження і списання

Оцінка стану обліку запасів

2. Перевірка стану складського господарства, обліку і збереженості запасів

Основні питання перевірки стану складського господарства, обліку і збереження запасів

- 1. Обстеження забезпечення зберігання запасів**
- 2. Закріплення матеріальної відповідальності за працівниками**
- 3. Дотримання правил приймання і відпуску запасів**
- 4. Своєчасність ведення записів у Книгах складського обліку**

3. Особливості проведення інвентаризації окремих видів запасів (с.127-132)

4. Порядок визначення природних втрат

Порядок визначення природних втрат зерна

Норми природних втрат зерна

Назва продукції	Термін зберігання	Природні втрати, %
Пшениця, ячмінь	до 3-х місяців	0,07
	до 6-ти місяців	0,09
	до 1-го року	0,12
Гречка	до 3-х місяців	0,08
	до 6-ти місяців	0,11
	до 1-го року	0,15
Горох	до 3-х місяців	0,07
	до 6-ти місяців	0,09
	до 1-го року	0,12
Кукурудза на зерно	до 3-х місяців	0,13
	до 6-ти місяців	0,17
	до 1-го року	0,21

Норми природних втрат зерна - витяг

Назва продукції	Термін зберігання	Природні втрати, %
Пшениця, ячмінь	до 3-х місяців	0,07
	до 6-ти місяців	0,09
	до 1-го року	0,12

Звіряльна відомість результатів інвентаризації товарно-матеріальних цінностей
на **1** грудня **201_** року

№	Найменування цінностей	Одиниця виміру	Результати інвентаризації			
			надлишки		нестачі	
			кількість	сума	кількість	сума
1	Пшениця озима	Ц			10	1800
2	Кукурудза	Ц			12	1980
3	Ячмінь	Ц	6	960		

**Природні втрати зерна
визначають множенням
середньої
маси зерна на норму
природних втрат**

При зберіганні зернової продукції більше року за кожен наступний рік норму природних втрат приймають у розмірі 0,04 відсотка в розрахунку фактичної кількості місяців зберігання.

Середню масу продукції визначають за формулою:

$$0,5п + Оп + 0,5 к = Кс$$

де **0,5п** - половина залишку продукції на початок строку зберігання;

Оп - сума залишків продукції на встановлені дати у середині строку зберігання;

0,5 к - половина залишку продукції на кінець строку зберігання;

Кс - фактичний строк зберігання продукції (дні, місяці).

**Так, норма природних втрат
обчислюється за формулою
 $(N_k + 0,04) \cdot p : 12$**

**N_k – норма природних втрат на
кінець періоду зберігання
(до одного року);
 p - місяці зберігання.**

Природні втрати картоплі, овочів, плодів
розраховують за середнім залишком за кожний
місяць зберігання за формулою

$$ПВ = \frac{\frac{1}{2} S_n + S_{11} + S_{21} + \frac{1}{2} S_k}{3} \cdot H$$

$\frac{1}{2} S_n$ – половина залишку на початок місяця

S_{11} – залишок на **11** число місяця

S_{21} – залишок на **21** число місяця

$\frac{1}{2} S_k$ – половина залишку на кінець місяця

H – норма природних втрат за відповідний
місяць зберігання

Природні втрати нафтопродуктів визначають

**множенням відповідної
норми на масу
прийнятого
нафтопродукту в тоннах**

**Норми природних втрат нафтопродуктів під час приймання,
зберігання, відпуску на автозаправних станціях і пунктах заправки,
кг на **1**т прийнятої кількості**

Тип резервуару	Група нафто-продуктів	Кліматичні зони			
		друга		третя	
		осінньо-зимовий період	весняно-літній період	осінньо-зимовий період	весняно-літній період
Наземні сталеві	1	0,54	0,99	0,72	1,05
	5	0,03	0,03	0,03	0,03
	6	0,12	0,12	0,12	0,12
Наземні сталеві з понтоном	1	0,27	0,40	0,40	0,56
Заглиблені	1	0,36	0,40	0,48	0,56
	5	0,01	0,02	0,02	0,02
	6	0,12	0,12	0,12	0,12

Бензин належить до першої групи нафтопродуктів, дизельне паливо – до п'ятої, мастила всіх марок – до шостої.

Норми природних втрат нафтопродуктів, кг на **1**т прийнятої кількості

Тип резервуару	Група нафто - продуктів	Кліматичні зони			
		друга		третя	
		осінньо-зимовий період	весняно-літній період	осінньо-зимовий період	весняно-літній період
Заглиблені	1	0,36	0,40	0,48	0,56
	5	0,01	0,02	0,02	0,02
	6	0,12	0,12	0,12	0,12

Бензин належить до першої групи нафтопродуктів, дизельне паливо – до п'ятої, мастила всіх марок – до шостої.

Запам'ятайте

**Природні втрати
запасів визначаються
у межах встановлених
норм при виявленні
нестачі**

5. Перевірка повноти оприбуткування та витрачання продукції сільськогосподарського виробництва

Мета контролю:

**перевірити повноту
оприбуткування
продукції
сільськогосподарського
виробництва**

Джерела контролю повноти прибуткування продукції рослинництва

- Акти контрольного обмолоту зерна
- Реєстри приймання зерна вагарем
- Акти на сортування і сушіння продукції рослинництва
- Відомість руху зерна
- Акти приймання грубих і соковитих кормів
- Щоденники надходження сільськогосподарської продукції
- Книги складського обліку
- Звіти про рух матеріальних цінностей
- Сальдові відомості
- Журнал-ордер № 5А і Головна книга за рахунком 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»
- Первинні документи нарахування оплати праці працівникам рослинництва

**За Актами на
сортування
і сушіння продукції
рослинництва
перевіряють списання
зерна на усушку**

Формула для перевірки списання зерна на усушку

$$U = K * ((V_1 - V_2)/(100 - V_2))$$

K – кількість зерна, переданого на сушіння

V₁, V₂ – вологість зерна до сушіння і після

Джерела контролю повноти оприбуткування продукції тваринництва:

- Журнал обліку надою молока та відомість руху молока
- Щоденники надходження сільськогосподарської продукції (мед, яйця, товарна риба)
- Акти настригу вовни
- Книги складського обліку
- Звіти про рух матеріальних цінностей
- Розрахунки нарахування оплати праці працівникам тваринництва

Джерела контролю повноти оприбуткування продукції промислового виробництва

- Звіти про переробку продукції та накладні внутрігосподарського призначення
- Відомості переробки молока і молочних продуктів
- Акти на вибуття поточних біологічних активів тваринництва та накладні
- Акти на оприбуткування готової цегли
- Відомості роботи пилорами
- Первинні документи нарахування оплати праці
- Книги складського обліку
- Звіти про рух матеріальних цінностей

Норми виходу крупи і відходів при переробці ГРЕЧКИ базисних кондицій

Продукти переробки	Процент виходу при виробництві крупи	
	не пропареної	пропареної
Гречана крупа ядро:		
I сорту	52,0	58,0
II сорту	4,0	3,0
Гречаний проділ (крупний і дрібний)	10,0	5,0
Борошно кормове	5,0	3,0
Лузга, некормові відходи та механічні втрати	20,7	21,7
Кормові відходи	8	9,0
Усушка	0,3	0,3

Норми виходу яловичини , % від живої маси ВРХ для Хмельницької області (витяг)

Вгодованість тварин

дорослих				молодняка			
вища	середня	нижче-середня	худа	вища	середня	нижче-середня	худа
48,31	45,45	42,02	39,06	49,02	45,66	43,29	39,06

Джерела контролю операцій витрачання продукції сільськогосподарського виробництва

- **Товарно-транспортні накладні**
- **Накладні внутрігосподарського призначення**
- **Товарні накладні**
- **Лімітно-забірні картки**
- **Відомості витрати кормів**
- **Акти на списання насіння**

Напрями контролю за операціями руху продукції сільськогосподарського виробництва

- оформлення первинних документів
- відкриття аналітичних рахунків
- відповідність записів у Звітах про рух матеріальних цінностей
- дотримання порядку оцінки продукції сільськогосподарського виробництва
- перевірка дотримання нормативів виходу продукції промислових виробництв
- перевірка підсумкових операцій з іншими регістрами обліку
- контрольний запуск сировини

6. Контроль за рухом запасів і МШП

Джерела контролю за рухом запасів:

- рахунки постачальників і податкові накладні
- Звіти про використання коштів (Д-т 20 К-т 372)
- Лімітно-забірні картки (Д-т 20 К-т 20)
- Акти на списання насіння і садивного матеріалу
- Акти про використання добрив та засобів захисту рослин
- Акти про використання малоцінних предметів
- Подорожні листи вантажного автомобіля, облікові листи тракториста-машиніста
- Дорожні листи трактора
- Дорожні листи легкового автомобіля і автобуса
- Книги складського обліку
- Звіти про рух цінностей і сальдові відомості
- Журнал-ордер № 5Ас.г.

Загальний підхід до перевірки запасів

**Порівняння обсягу
робіт, норм
витрачання
із фактичним
списанням запасів**

Напрями контролю за рухом запасів

- оформлення первинних документів
- дотримання норм витрачання запасів
- відкриття аналітичних рахунків
- відповідності даних аналітичних рахунків з первинними документами
(далі продовження)

Напрями контролю за рухом запасів

- дотримання порядку оцінки руху запасів
- списання вартості МШП при передачі їх в експлуатацію
- ведення інвентарного обліку МШП
- перевірка підсумкових операцій з іншими регістрами обліку

ТЕСТ

Величину природних втрат сільськогосподарської продукції визначають

- 1. На основі довідників
- 2. Множенням середньої маси продукції на норму природних втрат
- 3. Множенням норми природних втрат на залишок продукції
- 4. Відніманням від фактичної наявності кількості за даними бухгалтерського обліку

ТЕСТ

Природні втрати визначають:

- 1. Якщо виявлена нестача в результаті інвентаризації**
- 2. Завжди після інвентаризації**
- 3. На розсуд членів інвентаризаційної комісії**
- 4. Якщо виявлені надлишки**

ТЕСТ

Норми природних втрат зернової продукції встановлені залежно від:

- 1. Кліматичних умов
- 2. Виду зернової продукції, способу зберігання, терміну зберігання
- 3. Способу зберігання
- 4. Терміну зберігання

ТЕСТ

При визначенні порядку списання нестач с.-г. продукції враховують:

- 1. Кліматичні умови
- 2. Умови зберігання
- 3. Природні втрати
- 4. Якість продукції

ТЕСТ

При перевірці списання кормів враховують:

- 1. Правильність зберігання кормів
- 2. Норми витрат, кормовий раціон, чисельність поголів'я за видами, статеві - віковими групами
- 3. Якість кормів
- 4. Середньорічне поголів'я

ТЕСТ

При перевірці повноти оприбуткування продукції рослинництва використовують:

- **1. Контрольні обмолоти, контрольні обміри, зіставлення первинних документів з журналом вагаря, книгою складського обліку**
- **2. Головну книгу**
- **3. Перевірку кількості первинних документів**
- **4. Журнал вагаря**

ТЕСТ

- *Зіставленням яких документів перевіряється повнота оприбуткування куплених запасів?*
- 1. Договори і видаткові накладні
- 2. Видаткові накладні, Звіт про рух матеріальних цінностей
- 3. Видаткові накладні, товарно-транспортні накладні, книга складського обліку

ТЕСТ

*При контролі списання усушки
ревізор повинен:*

- 1. Перевірити акти на сортування та сушіння продукції рослинництва, зробити розрахунки втрат зерна
- 2. Переважити зерно
- 3. Перевірити записи у книзі складського обліку
- 4. Перевірити Журнал вагаря

ТЕСТ

При перевірці списання насіння на посів необхідно:

- 1. Вивчити записи в актах на списання насіння та посадкового матеріалу
- 2. Перевірити лімітно-забірні картки
- 3. Визначити фактичні витрати насіння на фактичну площу
- 4. **Визначити** витрати насіння за нормою на фактичну площу та порівняти з актами витрати насіння і садивного матеріалу

ТЕСТ

При інвентаризації в листопаді місяці встановлено фактичну наявність: бензину А-76 – 3250 кг, за даними обліку – 3380 кг. Чи необхідно визначати та списувати природні втрати?

- 1. Так**
- 2. Ні**
- 3. За рішенням керівника**
- 4. За рішенням інвентаризаційної комісії**

ТЕСТ

Результати перевірки фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей оформляються:

- 1. Актами
- 2. Інвентарними списками
- 3. Інвентаризаційними описами
- 4. Звітами про перевірку

Журнал реєстрації господарських операцій (знайти

помилку)

№ п/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1.	Безоплатно передано запаси за балансовою вартістю для школи	943	205
2.	Списано вартість реалізованих МШП	903	22
3.	<i>Відпущені зі складу будівельні матеріали для поточного ремонту свинарника</i>	232	207
4.	<i>Списане паливо на роботу тракторів у рослинництві</i>	235	208

Запитання

1. Як перевірити операції оприбуткування продукції :
  - зернової
  - тваринництва
  - промислових виробництв
2. Як перевірити правильність списання зерна на усушку?
3. Який загальний підхід до перевірки списання запасів?

**Думай, студенте, як світ змінити
Людям на щастя і добро.
Думай, як вершини підкорити,
Тримаючи в руці перо.**

**Бажаю
успіхів
у навчанні**

